

ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร
The Efficiency of Logistics Management for Tourist Attraction
in Kamphaeng Phet Province

วาสนา จรุงศรีโชติกำจร^{1*} สุภาภรณ์ หมั่นหา¹ การันต์ เจริญสุวรรณ¹

กนิษฐา ศรีภิรมย์¹ วรางค์ รามบุตร¹ ชลธิชา แสงงาม¹

Wadsana Charunsrichotikomjorn^{1*} Suphaporn Munha² Karan Charoensuwan¹

Kanittha Sripirom¹ Warang Rammabut¹ Cholticha Sangngam¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบเชิงผสมผสาน (Mixed Methodology) ของบริบทแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาบริบทและระบบการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบทฤษฎี การสัมภาษณ์เชิงลึก การอภิปรายกลุ่ม และการเก็บแบบสอบถามนักท่องเที่ยวไทยจำนวน 400 ชุด โดยใช้สถิติแบบบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม 5 ลำดับแรก คือ 1) บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง (บึงสาป) 2) อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร 3) อุทยานแห่งชาติคลองลาน 4) อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ 5) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร ซึ่งระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในภาพรวม มีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการบริการลูกค้ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ข้อเสนอแนะที่ได้ พบว่า ควรมีการพัฒนาสภาพเส้นทางการจราจรให้ดีขึ้น พัฒนาการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและป้ายบอกทางให้ชัดเจน รวมถึงการพัฒนาระบบการขนส่งมวลชนที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว โดยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบให้การสนับสนุนทั้งด้านสาธารณูปโภคและด้านงบประมาณ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การจัดการโลจิสติกส์, แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

This research is a mixed methodology of tourism context in Kamphaeng Phet province, which aims 1) to study the context and logistics management system of tourist resources, 2) to explore the components of logistics management factors of tourist resources, and 3) to consider the development of logistic management efficiency of tourist resources. The samples employed 400 Thai tourists of questionnaires, the in-depth interviews of 103 stakeholders and focused group with 130 participants by purposive sampling respectively. Then, the content analysis from both of the in-depth interviews and focused group are shown the results as follow:

Kamphaeng Phet province has five popular tourist resources as: 1) Hot Spring Phra Ruang, 2) Kamphaeng Phet Historical Park, 3) KhlongLan National Park, 4) Mae Wong National Park, and 5) Kamphaeng Phet National Museum, respectively. The comprehensive opinion degrees of tourists to the tourism logistics components are at high level. Meanwhile, the participant opinions of community found that the preparation of tourism logistics in the community is quite good.

^{1*} อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์แม่สอด

Lecturer of Management Science Faculty, Kamphaeng Phet Rajabhat University Maesot

The community requires for improvement and more channels of transportation which is prompt including, convenience, swiftness, and safety by the government supports involves infrastructure, budgets, and the development participation of community. The opinion of the entrepreneur was found that the tourism logistics to tourist resources in Kampheang Phet areas are lack of the resource readiness such as a few of the public transport, especially in a period of low-season which has effect on fewer tourists. So, the recommendations should provide more activities, continually encouragement to public relation and share the knowledge relate to the product distribution zoning which is approached to tourists. The opinion of the community leaders found that the tourism logistics has readiness resources for the tourists and requires government organization to provide more channels and the convenience of transportations. The opinion of the government officers found that the readiness of the tourism logistics in transport physical is convenience, service mind of officers, but lack of public transportation system for supporting tourism at the bus stations. Hence, the government organizations should provide budgets to support and construct infrastructure for solving this problem.

Keywords: Efficiency, Logistic Management, Tourist Attraction

บทนำ

เมื่อปี 2503 มีการจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (อสท.) โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดจากธุรกิจท่องเที่ยวภาคเอกชน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศเจริญเติบโตมากขึ้นตามลำดับ จากปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักผ่อนในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากปี 2503 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 81,340 คน นำรายได้เข้าประเทศจำนวน 196 ล้านบาท และในปี 2551 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 14.58 ล้านคน นำรายได้เข้าประเทศจำนวน 574,521 ล้านบาท เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ ลดการเสียดุลทางการค้า ส่งผลถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เกิดการกระจายรายได้สู่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจ้างงานประชาชนในท้องถิ่น ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ การท่องเที่ยวจึงนับเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นรากฐานทางเศรษฐกิจของสังคมไทยในปัจจุบัน (กองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว, 2555)

การจัดการโลจิสติกส์เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการธุรกิจในปัจจุบันตระหนักถึงเป็นอย่างมาก ประกอบกับการจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยผู้ประกอบการให้สามารถลดต้นทุนลงได้ซึ่งก็หมายถึงผลกำไรที่เพิ่มขึ้นภายใต้แนวคิดนี้เอง ทำให้การจัดการโลจิสติกส์มีส่วนสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบการ เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ และเป็นการสร้างความได้เปรียบขององค์กร ซึ่งแม้การเติบโตทางเศรษฐกิจจากการสำรวจ 155 ประเทศทั่วโลกที่ดำเนินงานขนส่งและโลจิสติกส์ พบว่า การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทยยังอยู่ในระดับที่ไม่ก้าวหน้า ซึ่งระบุว่า ดัชนีความสามารถด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย (Logistics Performance Index: LPI) ปี 2555 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 38 ซึ่งต่ำกว่าประเทศอื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น (World Bank : 2012) แต่ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาระบบการจัดการโลจิสติกส์อย่างต่อเนื่องจากในอดีตที่มีกรมผู้ยุทธศาสตร์ 6 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลและฐานข้อมูลเกี่ยวกับโลจิสติกส์ การสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการ พัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ การเชื่อมโยงทางการค้ากับภูมิภาค และการปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับนโยบายและกระบวนการให้บริการของหน่วยงานรัฐ จนถึงปัจจุบันได้พัฒนาเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ในช่วงปีพ.ศ. 2555 – 2559 โดยได้นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 5 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 เรื่องการสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้ความร่วมมืออนุภูมิภาค จากความสำคัญดังกล่าวการ

จัดการโลจิสติกส์ที่ตื่นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและช่วยส่งเสริมให้เกิดโอกาสในด้านการแข่งขันที่นำไปสู่การเติบโตในด้านการประกอบธุรกิจหรือการช่วยยกศักยภาพในการสร้างจุดสนใจของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากยิ่งขึ้น

จังหวัดกำแพงเพชร ได้มีการยกระดับคุณภาพและปัจจัยพื้นฐานและการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นแรงผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร (สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร: 2550) โดยปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชรไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะการพักผ่อนหย่อนใจและเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ เท่านั้น แต่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวที่มีคุณภาพด้วย ดังนั้นการท่องเที่ยวที่ดีมีคุณภาพจึงต้องมีการจัดการขั้นตอนต่าง ๆ ในห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว (Tourism Supply Chain) โดยการประยุกต์ใช้ศาสตร์ของโลจิสติกส์ เพื่อบริหารจัดการในด้านการเคลื่อนย้าย การไหลเวียน และความเชื่อมโยงสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นส่วนเพิ่มและสนับสนุนศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องกระทำเป็นองค์รวม มีการบูรณาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเพิ่มและสนับสนุนศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชรให้มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและระบบการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์

ค่านาย อภิรัชญาสกุล (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการโลจิสติกส์ หมายถึง ส่วนหนึ่งของกระบวนการซัพพลายเชน เพื่อช่วยในการวางแผนการสนับสนุนการควบคุมการไหลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และเก็บรักษาสินค้า บริการกับสารสนเทศที่เกี่ยวข้องจากจุดเริ่มต้นไปสู่จุดสุดท้าย เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า

พงษ์ชัย อธิคมรัตนกุล (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการโลจิสติกส์ หมายถึง การบริหารกระบวนการไหลของสินค้าบริการหรือ วัตถุดิบ จากจุดเริ่มต้น (Points of Origin) ไปยังจุดที่มีการใช้สินค้าหรือวัตถุดิบนั้น ๆ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการโลจิสติกส์ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมในเคลื่อนย้ายสินค้าหรือบริการ การจัดเก็บ และการกระจายสินค้า จากแหล่งที่ผลิตจนส่งมอบไปถึงผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการให้บริการและสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่จุดกำเนิดจนถึงจุดการบริโภคสินค้า เพื่อวัตถุประสงค์ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ทางด้านการท่องเที่ยว

การพิจารณาการจัดการโลจิสติกส์ทางด้านการท่องเที่ยว หรือโลจิสติกส์การท่องเที่ยว เป็นการบูรณาการแนวคิดด้านการจัดการโลจิสติกส์กับแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ซึ่งในการพิจารณารูปแบบการจัดการโลจิสติกส์ทางด้านการท่องเที่ยว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจถึงห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว เนื่องจากแนวคิดและรูปแบบการจัดการโลจิสติกส์เป็นการบริหารจัดการการไหลเวียนภายในห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งมีงสรพร ขาวสอาด และคมสัน สุริยะ (2551) ได้สร้างกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. การเคลื่อนที่ทางกายภาพ (Physical Flow) หมายถึง การเดินทางของนักท่องเที่ยว การขนส่งนักท่องเที่ยว การลำเลียงสัมภาระของนักท่องเที่ยว และความสะดวกสบายในการเดินทาง เป็นต้น

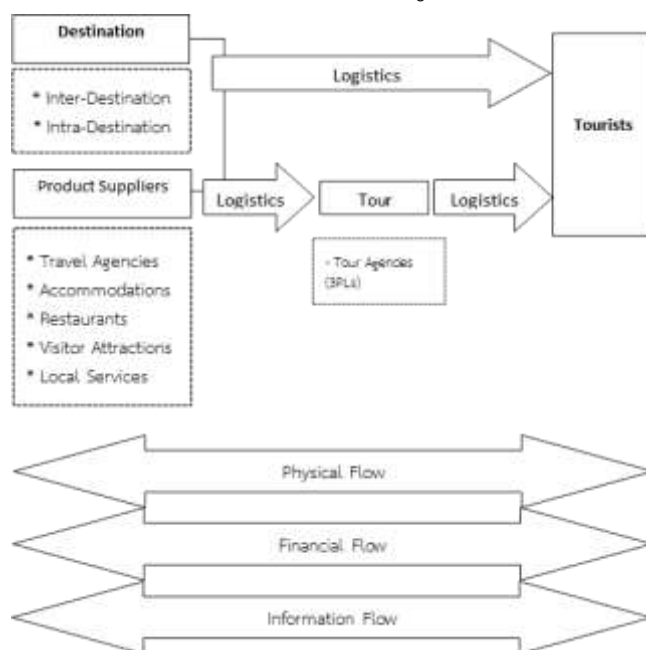
2. การเคลื่อนที่ของข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำสถานที่ คำแนะนำเรื่องข้อควรปฏิบัติในสถานที่ และคำเตือนให้ระวังภัย เป็นต้น

3. การเคลื่อนที่ด้านการเงิน (Financial Flow) หมายถึง การอำนวยความสะดวกในเรื่องของการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการท่องเที่ยว และการซื้อตั๋วเดินทางต่างๆ

เมื่อนำแนวคิดในเรื่องของการจัดการโลจิสติกส์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการ Supply Chain ของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยกรอบแนวคิดดังกล่าวเป็นการจัดการที่ทำการไหลเวียนทางด้านกายภาพ ด้านการเงิน และด้านสารสนเทศ จากแหล่งกำเนิดไปสู่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีที่สุด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเริ่มต้นตั้งแต่การผสมผสานวัตถุดิบด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเรื่องของ Destination Management และ Product Supplier โดยการผสมผสานดังกล่าวจะถูกจัดการ โดยตัวบุคคลถึง หรือองค์กรก็ได้ แล้วผลผลิตออกมาเป็นสินค้าท่องเที่ยวเพื่อเสนอต่อนักท่องเที่ยว (เกิงศักดิ์ ชัยชาญ, 2555)

ภาพที่ 1 การจัดการโลจิสติกส์ภายในห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

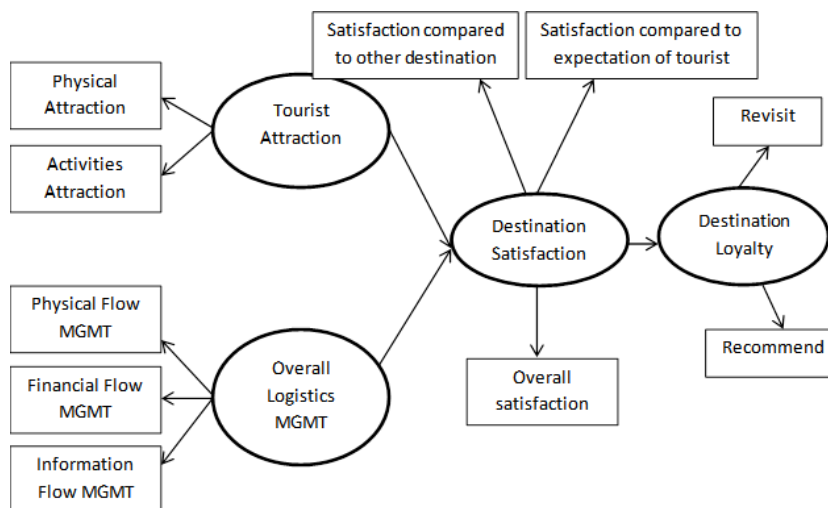
ที่มา : (เกิงศักดิ์ ชัยชาญ, 2555)

คุณค่าที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการจัดการโลจิสติกส์ทั้ง 3 ด้าน ย่อมมีผลต่อความพึงพอใจและจงรักภักดีต่อแหล่ง/สถานที่ท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังภาพที่ 2 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านการท่องเที่ยวและเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 2 การจัดการโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและจงรักภักดีต่อแหล่ง/สถานที่ท่องเที่ยว
ที่มา : ดัดแปลงจากแบบจำลองการวัดความพึงพอใจของลูกค้า (เลกิงศักดิ์ ชัยชาญ, 2555)

การวิเคราะห์ปัจจัยของการจัดการโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยของการจัดการโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. การไหลทางด้านกายภาพ (Physical Flow) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเดินทางของนักท่องเที่ยว การจัดการสัมภาระของนักท่องเที่ยว การจัดการทางด้านที่พัก รายการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัย การปฐมพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน เส้นทางที่ให้บริการ ระบบขนส่งมวลชน รวมถึงป้ายสัญลักษณ์บอกทาง
2. การไหลทางการเงิน (Financial Flow) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการทางการเงิน ความเหมาะสมของราคา ความเพียงพอของตู้เบิกเงินสดอัตโนมัติ (ATM) การแลกเปลี่ยนเงินตรา และการขอคือภาษีต่าง ๆ
3. การไหลด้านสารสนเทศ (Information Flow) เป็นการจัดการด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร ตลอดจนข้อมูลการเดินทาง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ
4. การบริการลูกค้า (Customer Service) หมายถึง คุณภาพของการบริการ การอำนวยความสะดวกในการให้บริการ การเอาใจใส่ในการให้บริการ บุคลากรในการให้บริการ รวมถึงระบบในการประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลวรา สุวรรณพิมล และคณะ (2547) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการในระบบขนส่งในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศมีระดับความพึงพอใจในระบบคมนาคมขนส่งประเภทรถประจำทางทุกด้านในระดับพอใช้ ในส่วนของรถไม่ประจำทางนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับพอใช้ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในระดับดี โดยนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศใช้ปัจจัยในการเลือกระบบคมนาคมขนส่งแตกต่างกันสำหรับรถประจำทาง และใช้ปัจจัยอันดับแรกในด้านความสะดวกและง่ายในการเลือกระบบคมนาคมขนส่งประเภทรถไม่ประจำทางเหมือนกัน ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่างก็ต้องการให้มีการปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งในด้านเดียวกัน ทั้ง 3 อันดับ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ของการบริการ ด้านราคาค่าโดยสาร และด้านสถานที่ให้บริการในการรอรับส่งผู้โดยสารตามลำดับ

เกกิงศักดิ์ ชัยชาญ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงยกระดับความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นด้านความพร้อมและแนวทางการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวให้ดีขึ้น กลุ่มต่างๆมีความเห็นว่ามีความพร้อมระดับหนึ่งและให้ข้อเสนอแนะไปในทางเดียวกันได้แก่ การทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย การรวมกลุ่มของบุคคลหรือหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่และบทบาทต่าง ๆ กัน การจัดการประชุมประชาคมด้านโลจิสติกส์ทั้งในและนอกชุมชน การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดเวลา มีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรง และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ มีงบประมาณสนับสนุนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามมีการพบว่า ระดับความพึงพอใจต่อองค์ประกอบและการจัดการโลจิสติกส์ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวกับกลุ่มผู้ประกอบการมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนจนเป็นประเด็นที่ต้องสนใจหาเหตุผลอธิบาย

พัชรี หล้าแหล่ง (2557) ได้ศึกษาระบบโลจิสติกส์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย (Royal Coast) ในจังหวัดชุมพรและพื้นที่เชื่อมโยง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาในเรื่องการดำเนินการปรับปรุงเส้นทางเดินทางและจัดระบบ การขนส่งให้เดินทางได้สะดวกขึ้น ได้แก่ การปรับปรุงสภาพถนนที่มีอยู่ให้ดีขึ้น เพิ่มจำนวนถนน เพิ่มแบบเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวให้หลากหลาย เพิ่มจำนวนโคมไฟส่องทาง มีรถสาธารณะเพิ่มมากขึ้น และให้บริการตรงตาม เวลา รถเช่าราคาถูก นอกระบบนี้ควรดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำป้ายบอกทางเพิ่มจำนวนให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรมีการให้บริการข้อมูลระหว่างเดินทางเพิ่มขึ้น มีคำแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง มีการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต และแผ่นพับเพิ่ม ตลอดจนควรมีสื่ออำนวยความสะดวก มีที่จอดรถ มีสถานที่พักผ่อนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ มีห้องน้ำ/สุขาที่สะอาด/สะดวกใช้งานได้เพิ่มขึ้น มีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยอบรมคนในชุมชนในการให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว และมีการส่งเสริมความร่วมมือการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร” เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methodology) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

1.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ผลงานการวิจัย วารสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยว ในประเด็นศึกษาบริบทและระบบการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ดำเนินการกับกลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้อง 6 ส่วน ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานขนส่งจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสุโขทัย หน่วยงานภาครัฐ/ผู้กำกับดูแลแหล่งเที่ยวนั้นๆ ผู้นำชุมชนที่แหล่งเที่ยวนั้นๆ และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเที่ยวนั้นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชรได้ จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ในประเด็นศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร

1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดำเนินการกับประชาชนรอบๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 5 แห่ง แต่ละ 20 คน จำนวน 100 คน และภาคีส่วนร่วมอีก 3 ส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ภาคสื่อ 10 คน จำนวน 30 คน รวมทั้งหมด 130 คนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ซึ่งต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ในประเด็นศึกษา

องค์ประกอบของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร

2. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 400 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane ตามจำนวนประชากรสูงสุดของตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ซึ่งแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะหรือสิ่งที่ต้องการให้พัฒนาระบบการจัดการโลจิสติกส์ ในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร จากนั้นตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ จากนั้นทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำเอาแบบสอบถามที่แก้ไขตามที่ได้ผู้เชี่ยวชาญมาทดสอบก่อน (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน 1 ครั้ง และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยวโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ขององค์ประกอบของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวในภาพรวม มีค่า 0.968 และรายด้านแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.888 - 0.935 แสดงว่า ค่าถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง จึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปของค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ได้ผลการวิจัยโดยสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาบริบทและระบบการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว 5 อันดับแรก ได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง (บึงสาป) อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานแห่งชาติคลองลาน อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกำแพงเพชร โดยมีข้อมูลรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งดังนี้

1. บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง (บึงสาป)

ลักษณะทั่วไป

บ่อน้ำพุร้อนพระร่วง (บึงสาป) ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 บ้านลานหิน ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยห่างจากตัวเมืองกำแพงเพชรประมาณ 22 กิโลเมตร มีบริเวณพื้นที่ประมาณ 15 ไร่ โดยลักษณะเป็นน้ำพุร้อนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นการผุดขึ้นมาจากใต้ดิน จำนวน 5 จุด มีความร้อนประมาณ 40-65 องศาเซลเซียส โดยจากผลการตรวจสอบของกระทรวงสาธารณสุขไม่พบว่ามีสารปนเปื้อนและเชื้อโรคอันตรายเกินมาตรฐานแต่อย่างใด ซึ่งในปัจจุบันบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง ได้รับการดูแลสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร ให้มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบจนเกิดความสวยงามเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนและการท่องเที่ยวที่เน้นด้านสุขภาพ โดยภายในบริเวณของพื้นที่ได้มีการจัดสถานที่สำหรับให้บริการอาบน้ำแร่ อ่างอาบน้ำร้อน อ่างแช่ การบริการนวดฝ่าเท้า และนวดแผนโบราณในบริเวณบ่อน้ำพุร้อนแห่งนี้ด้วย

เส้นทางเดินทาง

สามารถเดินทางได้ 2 เส้นทาง ได้แก่

1) เส้นทางแรก ถนนสายกำแพงเพชร - สุโขทัย ห่างจากตัวเมืองกำแพงเพชรระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร และแยกซ้ายมือไปอีกประมาณ 7 กิโลเมตร รวมระยะทาง 25 กิโลเมตร

2) เส้นทางที่สอง ถนนสายหนองปลิง - ท่าไม้แดง โดยทางแยกเข้าบ่อน้ำพุร้อนห่างจากตัวเมืองกำแพงเพชร ระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร และแยกขวามือไปอีก 5 กิโลเมตร รวมระยะทาง 26 กิโลเมตร

สิ่งอำนวยความสะดวก

บริการห้องอาบน้ำแร่และนวดแผนโบราณ

2. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ลักษณะทั่วไป

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง แบ่งออกเป็น 2 เขต คือ เขตภายในกำแพงเมืองมีพื้นที่ 503 ไร่ และเขตนอกกำแพงเมืองหรือที่เรียกกันว่าเขตอรัญญิก ตั้งอยู่บนเขาสูงชันขนาดย่อม มีพื้นที่ 1,611 ไร่ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือ 358 กิโลเมตร กรมศิลปากรได้กำหนดเขตพื้นที่โบราณสถานอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรไว้ 2,114 ไร่ หรือประมาณ 3.4 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเมืองกำแพงเพชรมีลักษณะผังเมืองเป็นรูปคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู วางแนวยาวขนานไปกับลำน้ำปิง จากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ กำแพงของเมืองกำแพงเพชรเดิมคงจะมีลักษณะเป็นคันดินและคูเมือง 3 ชั้น ต่อมาได้พัฒนาเป็นกำแพงศิลาแลง มีการสร้างเชิงเทิน ใบเสมา และป้อมประตูป้อม ส่วนที่เป็นกำแพงด้านใน ยังคงปรากฏร่องรอยให้เห็นอยู่ข้างบริเวณด้านทิศเหนือ เชื่อกันว่า กำแพงศิลาแลงนี้คงมาดำเนินการก่อสร้าง ในช่วงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991 - 2031) ซึ่งแบ่งโบราณสถานที่ปรากฏอยู่ได้ ดังนี้

1) โบราณสถานภายในกำแพงเมือง สํารวจพบแล้วมีจำนวนทั้งสิ้น 2 แห่ง ที่สำคัญคือ วัดพระแก้ว วัดพระธาตุ วัดโบราณหรือสระมน ศาลพระอิศวร และวัดกลางนคร

2) โบราณสถานภายนอกกำแพงเมือง โดยทั่วไปเรียกกันว่า “เขตอรัญญิก” ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองด้านทิศเหนือ บนเขาสูงชันขนาดย่อม สํารวจพบโบราณสถานแล้ว 37 แห่ง ที่สำคัญคือ วัดพระนอน วัดพระสี่อิริยาบถ วัดช้างรอบ วัดอวาสใหญ่ วัดซ่งชัย วัดอวาสน้อย วัดเชิงหวาย วัดดงหวาย วัดช้าง วัดกะโลทัย มีโบราณสถานรวมกลุ่มกันอย่างหนาแน่น ในบริเวณที่ต่อเนื่องเป็นผืนเดียวกัน นอกจากนี้ สภาพภูมิประเทศโดยรอบของโบราณสถาน ยังเป็นป่าธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี เพื่อคงไว้ ซึ่งบรรยากาศของโบราณสถานในเขตอรัญญิก หรืออรัญวาสี โดยทางกรมศิลปากรได้เริ่มโครงการจัดตั้งอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เมื่อ พ.ศ. 2524 และดำเนินการฟื้นฟูบูรณะโบราณสถานต่างๆ จนแล้วเสร็จ

3) โบราณสถานที่ตั้งอยู่ปากตะวันตกของแม่น้ำปิง มีทั้งภายในและภายนอกเมืองนครชุม โบราณสถานสำคัญที่ตั้งอยู่ในเมืองนครชุม ได้แก่ วัดพระบรมธาตุและวัดขุมก้อ ส่วนที่อยู่นอกเมืองนครชุม ได้แก่ ป้อมทุ่งเศรษฐี วัดหนองพิกุล วัดหม่องกาเล และวัดเจติยาลงทุ่ง

เส้นทางการเดินทาง

ทางเข้าตั้งอยู่นอกเมืองกำแพงเพชรไปประมาณ 5 กิโลเมตร ตามถนนสายกำแพงเพชร - พรานกระต่าย แล้วเลี้ยวซ้ายตรงกิโลเมตรที่ 360

สิ่งอำนวยความสะดวก

มีการบริการรถไฟฟ้านำชมอุทยานประวัติศาสตร์ สามารถติดต่อโดยตรงที่โทรศัพท์หมายเลข 0 5571 1044 ไม่เว้นวันหยุด มีค่าบริการแบบเหมาคัน ราคาคันละ 200 บาท แบบบุคคล ราคาผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท ตลอดเส้นทาง

3. อุทยานแห่งชาติคลองลาน

ลักษณะทั่วไป

อุทยานแห่งชาติคลองลาน ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอคลองลาน และอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ครอบคลุมพื้นที่ป่าคลองลานอันสมบูรณ์แหล่งสุดท้ายของจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน

เป็นป่าต้นน้ำลำธาร ต้นกำเนิดของน้ำหลายสาย เช่น คลองขลุง คลองสวนหมาก ซึ่งไหลรวมกันลงสู่แม่น้ำปิงและ
เป็นต้นน้ำตกคลองลานไหลลงสู่คลองขลุง เนื้อที่ประมาณ 187,500 ไร่ หรือ 300 ตารางกิโลเมตร ภายในเขตอุทยาน
แห่งชาติคลองลานมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบด้วย 1) แก่งเกาะร้อย 2) คลองสวนหมาก 3) จุดชมวิวยาวหัว
ช้าง 4) น้ำตกคลองน้ำไหลหรือน้ำตกปางควาย 5) น้ำตกคลองลาน 6) น้ำตกเพชรจะขอ 7) เส้นทางเดินป่าศึกษา
ธรรมชาติ น้ำตกคลองลาน

เส้นทางการเดินทาง

จากกรุงเทพฯ เดินทางโดยรถยนต์ถนนสายเอเชียผ่านจังหวัดนครสวรรค์ก่อนถึงตัวจังหวัดกำแพงเพชร ที่
โค้งวิไล เลี้ยวหลักกิโลเมตรที่ 307 มานิดหน่อยพอถึงสะพานลอยให้เลี้ยวซ้ายตามถนนหมายเลข 1242 ผ่านอำเภอ
ปางศิลาทอง จนถึงสามแยกเขาน้ำอุ่น เลี้ยวขวาตามถนนหมายเลข 1072 ถึงสี่แยกตลาดคลองลาน ขับรถเข้าไป
อีก 4 กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติคลองลาน หรือจากกรุงเทพฯ เดินทางโดยรถยนต์ถนนสายเอเชีย
ผ่านจังหวัดนครสวรรค์ก่อนถึงตัวจังหวัดกำแพงเพชรตรงหลักกิโลเมตรที่ 346 เลี้ยวซ้ายที่ตลาดบ้านคลองแม่ลายเข้า
ไปตามถนนสายคลองแม่ลาย-อุ้มผาง ระยะทาง 46 กิโลเมตร ถึงบริเวณสี่แยกตลาดคลองลานจะมีทางแยกขวามือ
เข้าไปอีก 4 กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติคลองลาน ซึ่งอยู่ใกล้กับน้ำตกคลองลาน

สิ่งอำนวยความสะดวก

1) ที่จอดรถที่ทำการอุทยานแห่งชาติ มีลานจอดรถให้บริการแก่นักท่องเที่ยว 3 จุด ได้แก่
บริเวณหน้าด่านทางเข้าอุทยานแห่งชาติคลองลาน บริเวณหน้าที่ทำการอุทยานแห่งชาติคลองลาน และบริเวณหน้า
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (หน้าน้ำตก)

2) ร้านสวัสดิการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ มีร้านสวัสดิการของอุทยานแห่งชาติคลองลาน

3) ลานกางเต็นท์ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติจัดเตรียมสถานที่กางเต็นท์และเต็นท์
ไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว การสำรองที่พักเต็นท์สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้กับอุทยานแห่งชาติคลองลาน
โดยตรง

4) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่ทำการอุทยานแห่งชาติ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ให้บริการข้อมูล
เกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาขอรับบริการข้อมูลได้ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ ระหว่าง
เวลา 8.00 - 16.30 น.

5) ห้องน้ำ

5.1) ห้องน้ำ-ห้องสุขาชายและหญิงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีที่รอง
เปลี่ยนผ้าอ้อมเด็ก ไว้คอยบริการ

5.2) ห้องน้ำ-ห้องสุขาที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว แยกชาย - หญิง ไว้ให้บริการ รวมทั้ง
มีห้องสุขาสำหรับผู้พิการและคนชราไว้ให้บริการ

5.3) ห้องน้ำ-ห้องสุขาชายและหญิงอุทยานแห่งชาติคลองลาน บริเวณวังปลาเวียน

6) ที่พัก มีที่พักบริการจำนวน 14 ห้อง และห้องประชุมจำนวน 1 ห้อง

4. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

ลักษณะทั่วไป

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีเนื้อที่ประมาณ 558,750 ไร่ หรือ 894 ตารางกิโลเมตร โดยครอบคลุมท้องที่
อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร และอำเภอแม่วงก์ และกิ่งอำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ พื้นที่ส่วนใหญ่
เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร ตามเทือกเขาสูงชันก่อกำเนิดเป็นน้ำตกที่สวยงาม 4-5 แห่ง ทั้งเป็นต้นกำเนิดของลำน้ำ
แม่วงก์ที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ นอกจากนี้ยังมีแก่งหินทำให้เกิดน้ำตกเล็กๆ ตามแก่งหินนี้ ตลอดจนมีหน้าผาที่
สวยงามตามธรรมชาติ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบด้วย 1) แก่งลาน
นกยูง 2) เขามโกลจู 3) แก่งผาคอยนาง 4) จุดชมทิวทัศน์ กม.57-115 5) ช่องเย็น (กม.93) 6) น้ำตกนางนวล 7)
น้ำตกแม่กระสา 8) น้ำตกแม็ก 9) น้ำตกแม่ริ้ว 10) น้ำตกเสือโคร่ง 11) บ่อน้ำอุ่น

เส้นทางการเดินทาง

จากจังหวัดนครสวรรค์ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ถนนพหลโยธิน ถึงแยกโค้งวิไล บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 307+500 ให้เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1242 (ผ่านอำเภอบางศิลาทอง) ไปประมาณ 40 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1072 ไปอีก 10 กิโลเมตร จะพบสี่แยกคลองลาน ให้เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1117 ถนนคลองลาน-อุ้มผาง ประมาณ 15 กิโลเมตร จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ระมาด ซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านพักโซนที่ 1 (โซนที่ทำการอุทยานแห่งชาติ) และเป็นเส้นทางไปบ้านพักโซนที่ 2 (โซนช่องเย็น)

สิ่งอำนวยความสะดวก

- 1) ที่พักแรม/บ้านพัก
 - 1.1) มีบ้านพักให้บริการแก่นักท่องเที่ยว บริเวณช่องเย็น (กม.93)
 - 1.2) มีบ้านพักให้บริการแก่นักท่องเที่ยว บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
- 2) ลานกางเต็นท์ อุทยานแห่งชาติจัดเตรียมสถานที่กางเต็นท์และเต็นท์ไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว
 - 2.1) บริเวณช่องเย็น รองรับนักท่องเที่ยวได้ 150 คน (กม.93)
 - 2.2) บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ รองรับนักท่องเที่ยวได้มากกว่า 150 คน
 - 2.3) บริเวณแก่งผาคอยนาง รองรับนักท่องเที่ยวได้ 150 คน
 - 2.4) บริเวณจุดชมวิวกว๊านระติง (กม.81) รองรับนักท่องเที่ยวได้ 50 คน
 - 2.5) บริเวณขุนน้ำเย็น รองรับนักท่องเที่ยวได้ 150 คน
 - 2.6) บริเวณแก่งลานนกยูง รองรับนักท่องเที่ยวได้ 50 คน
- 3) ที่จอดรถ มีลานจอดรถให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- 4) ร้านค้าสวัสดิการ อุทยานแห่งชาติแม่ระมาด มีร้านค้าสวัสดิการตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ บริการอาหารตามสั่ง และของใช้ที่จำเป็น หากต้องการสั่งอาหารเป็นหมู่คณะหรือจำนวนมาก ต้องสั่งล่วงหน้า ส่วนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไม่มีร้านค้าและร้านอาหาร
- 5) ระบบสาธารณูปโภค มีระบบไฟฟ้า ยกเว้นบริเวณช่องเย็น
- 6) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาขอรับบริการข้อมูลได้ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 8.00 - 16.30 น.
- 7) ห้องน้ำ-ห้องสุขา มีห้องสุขาชายและหญิงไว้บริการ

5. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร

ลักษณะทั่วไป

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร ตั้งอยู่ระหว่างโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคมกับพิพิธภัณฑ์สถานจังหวัดกำแพงเพชร เฉลิมพระเกียรติ ถนนปิ่นดำริห์ ฝั่งตรงข้ามกับวัดพระธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร ได้เริ่มสร้างเมื่อพ.ศ. 2510 และทำพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2514 โดยกรมศิลปากรได้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์สถานประจำแหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดีเพื่อเก็บรวบรวม สงวนรักษาและจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่ได้จากการสำรวจ ขุดค้นแหล่งโบราณคดีและจากการขุดแต่ง บำรุงโบราณสถาน ภายในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการโบราณคดี ประวัติศาสตร์และศิลปกรรมของท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร เป็นหลัก ซึ่งเป็นที่แสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุสมัยต่างๆ อาทิเช่น ศิลปทวารวดี ศิลปลพบุรี และศิลปรัตนโกสินทร์ โบราณวัตถุส่วนมากเป็นลวดลายปูนปั้นและลวดลายดินเผา ศิราษพระพุทธรูป เครื่องสังคโลก ปูนปั้นรูปยักษ์เทวดา และมนุษย์ซึ่งใช้ประดับฐานเจดีย์ หรือติดตั้งวิหาร นอกจากนี้ยังมีเทวรูปพระอิศวรสัมฤทธิ์ ที่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ถูกลอบตัดเศียรและพระหัตถ์ เมื่อ พ.ศ. 2429 และได้ซ่อมแซมให้คืนดีในภายหลัง

โบราณวัตถุชิ้นสำคัญจัดแสดงภายในอาคารชั้นล่าง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กำแพงเพชร ได้แก่
1) ภาชนะดินเผา สมัยก่อนประวัติศาสตร์ 2) พระพุทธรูป ชิน แบบหริภุญไชย 3) พระพุทธรูป สำริด แบบอุททอง
4) โลหะร่วมฝา สังคโลก แบบสุโขทัย และ 5) ขามลายคราม สมัยอยุธยา

โบราณวัตถุชิ้นสำคัญ จัดแสดงภายในอาคารชั้นบน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร ได้แก่ 1) เทวรูป
พระอิศวร 2) พระพุทธรูป สกุลช่างกำแพงเพชร 3) เศียรเทวตูปูนปั้น 4) หุ้มกร จากวัดฆ้องชัย 5) นางอัปสรรำ
และ 6) กระเบื้องเชิงชายรูปเทพพนม

เส้นทางเดินทาง

1. โดยรถยนต์ส่วนตัว จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 32 ผ่านจังหวัด อุทัยฯ อ่างทอง สิงห์บุรี นครสวรรค์ เข้าสู่ทางหลวง หมายเลข 1 ถึงจังหวัดกำแพงเพชร รวมระยะทาง 358 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 5 ชั่วโมง

2. โดยรถสาธารณะ มีรถโดยสารปรับอากาศ และ ธรรมดา เส้นทางกรุงเทพฯ-กำแพงเพชร ออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) ทุกวัน

จากสถานีขนส่ง ใช้ทางหลวงหมายเลข 101 ข้ามสะพานแม่น้ำป่าสักไปฝั่งตะวันออก สู่ตัวเมืองกำแพงเพชร ใช้เส้นทางถนนปิ่นดำริห์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชรตั้งอยู่ขวามือระหว่างโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม กับพิพิธภัณฑ์สถานจังหวัดกำแพงเพชรเฉลิมพระเกียรติ

สิ่งอำนวยความสะดวก

1. ห้องแสดงนิทรรศการ แบ่งเป็น 2 อาคาร ได้แก่

1.1 อาคารที่ 1 แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับกำแพงเพชรตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงสมัยทวารวดี สมัยลพบุรี และสมัยสุโขทัย

1.2 อาคารที่ 2 แสดงเรื่องราวที่ต่อเนื่องจากอาคารที่ 1 ตั้งแต่ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์

2. ห้องน้ำ – ห้องสุขา มีห้องสุขาชายและหญิงไว้บริการ

3. ร้านค้าจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

วัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการนำเสนอได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 206 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.50 และเพศหญิง จำนวน 194 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.50

2. อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20 – 24 ปี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 80.25 รองลงมา คือ สถานภาพสมรส จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75

4. อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 285 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.25 รองลงมา คือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.50

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 261 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.25 รองลงมา คือ มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.50

6. ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 298 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.50 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.75

7. ภูมิสำเนาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 242 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.50 และอาศัยอยู่นอกจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.50

ในการศึกษาองค์ประกอบทั้ง 4 ของปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ การไหลทางด้านกายภาพ การไหลทางด้านการเงิน การไหลทางด้านสารสนเทศ และการบริการลูกค้า นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็น โดยแสดงผลดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในภาพรวม

องค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว		Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางกายภาพ	4.12	0.42	มาก
2	ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางการเงิน	4.13	0.53	มาก
3	ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางสารสนเทศ	4.09	0.47	มาก
4	การบริการลูกค้า	4.16	0.49	มาก
ภาพรวม		4.12	0.41	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทั้ง 4 องค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.41) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การบริการลูกค้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.49) รองลงมาคือ ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางการเงินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.53) และปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางกายภาพมี ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.42) ในขณะที่ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อ 4 องค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว

องค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว	ข้อคำถาม	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการไหลทางกายภาพ	ความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว	4.26	0.63	มาก
	การเดินทางมีความสะดวกและมีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน	4.25	0.67	มาก
	การเข้าถึงแหล่งอาหารและเครื่องดื่มได้ง่าย	4.19	0.64	มาก
ด้านการไหลทางการเงิน	ความพอเพียงของตู้เบิกเงินสดอัตโนมัติ (ATM)	4.16	0.65	มาก
	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเหมาะสม	4.16	0.68	มาก
	การเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าชม มีความเหมาะสม	4.15	0.64	มาก
	ความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตรา	4.15	0.68	มาก
	ความสะดวกในการขอคืนภาษีต่างๆ	4.15	0.64	มาก
ด้านการไหลทางสารสนเทศ	ข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยว	4.31	0.63	มาก
	ข้อมูล ณ สถานที่ท่องเที่ยว	4.19	0.68	มาก
	ข้อมูล ณ สำนักงานการท่องเที่ยวกำแพงเพชร	4.19	0.64	มาก
	ข้อมูล ณ สถานที่พักแรม	4.14	0.66	มาก
ด้านการบริการลูกค้า	สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาด	4.36	0.60	มาก

องค์ประกอบของ โลจิสติกส์การท่องเที่ยว	ข้อความถาม	Mean	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
	มีผู้รับผิดชอบคอยให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว	4.24	0.66	มาก
	สถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม	4.23	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบการจัดการโลจิสติกส์ 1) ด้านการไหลทางกายภาพ ในเรื่องของความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.63) 2) ด้านการไหลทางการเงิน มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเหมาะสมและความพอเพียงของตู้เบิกเงินสดอัตโนมัติ (ATM) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.65) 3) ด้านการไหลทางสารสนเทศ มีข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.63) 4) ในด้านการบริการลูกค้า มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสะอาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.60)

วัตถุประสงค์ที่ 3 การศึกษาผลการศึกษาจากการสนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ 1) ประชาชนรอบๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 5 แห่ง และ 2) ภาคีที่เกี่ยวข้องอีก 3 ส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1) **หน่วยงานภาครัฐ** เห็นว่า ความพร้อมด้านโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านกายภาพมีเส้นทางการเดินทางที่ไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก สามารถเดินทางไปถึงจุดหมายที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายเส้นทาง และมีเส้นทางที่สามารถเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่หลากหลาย เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีความเต็มใจให้บริการ และอธิบายถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันระบบขนส่งมวลชนยังขาดประสิทธิภาพที่จะสามารถรองรับการท่องเที่ยว ที่มีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น การเดินทางท่องเที่ยวในชนบทโดยขนส่งมวลชนมีน้อย โดยมีเฉพาะรถเช่าเหมา และมีอัตราค่าบริการไม่เป็นมาตรฐาน โดยบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐได้ให้ข้อเสนอแนะด้านเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลของการให้บริการการขนส่งมวลชน รวมทั้งข้อมูลผู้ประกอบการรถเช่าให้กับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามทางหน่วยงานภาครัฐมีการตั้งข้อสังเกตด้านนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

2) **กลุ่มผู้นำชุมชน** เห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไป ในด้านความสวยงาม ธรรมชาติ ความสะอาด และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยว และในระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชรมีความพร้อมในด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร และกลุ่มผู้นำชุมชนมีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐจัดเส้นทางท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและเลือกเดินทางได้อย่างสะดวก

3) **กลุ่มผู้ประกอบการ** เห็นว่า ระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรยังขาดความพร้อม เนื่องจากระบบขนส่งมวลชน รถโดยสารประจำทางหรือรถเช่าที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะช่วงนอกฤดูกาลการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยววันน้อยมาก ดังนั้นจึงมีความต้องการให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น และกระตุ้นการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆ อาทิเช่น สื่อสังคมออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (ไม่ใช่ทำๆ หยุดๆ) ซึ่งผู้ประกอบการยังมีความต้องการให้หน่วยงานที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวจัดสรรพื้นที่จำหน่ายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. **กลุ่มนักท่องเที่ยว** ผลการประเมินระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในภาพรวม มีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.12$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปัจจัยพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการบริการลูกค้า คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.16$ รองลงมา คือ ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางการเงิน คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.13$ ปัจจัยการจัดการ โลจิสติกส์ด้านการไหลทางกายภาพ คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.12$ และปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางสารสนเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.09$ ตามลำดับ ส่วนคำถามปลายเปิดของกลุ่มนักท่องเที่ยว จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวเสนอให้มีธุรกิจของที่ระลึกระหว่างทางเพิ่มมากขึ้น การปรับปรุงถนนที่ดีขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ทางผ่านเพิ่มมากขึ้น และควรมีป้ายบอกจุดแวะเที่ยว

2. **กลุ่มคนในชุมชน** ชุมชนเห็นว่าโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดการพัฒนแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และเห็นว่าความพร้อมของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนค่อนข้างดี ชุมชนอยากให้มีการพัฒนาปรับปรุงในการเพิ่มช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ซึ่งตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน โดยให้หน่วยงานของรัฐเข้าให้การสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ด้านงบประมาณ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

3. **กลุ่มผู้ประกอบการ** ให้เห็นว่าโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ยังขาดความพร้อม เนื่องจากสถานะไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยโดยเฉพาะช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมีน้อยมากอยากให้มาเที่ยวตลอดทั้งปี ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น กระตุ้นการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีความต้องการให้หน่วยงานที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวเข้ามาให้ความรู้กับผู้ประกอบการและชุมชนเรื่องการจัดพื้นที่จำหน่ายสินค้าที่ใกล้กับนักท่องเที่ยว

4. **กลุ่มผู้นำชุมชน** เห็นว่า ความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับนักท่องเที่ยวมีความพร้อม แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ ส่วนโลจิสติกส์การท่องเที่ยวมีความพร้อมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว และอยากให้หน่วยงานรัฐจัดเส้นทางให้นักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และเลือกเดินทางได้อย่างสะดวก

5. **เจ้าหน้าที่รัฐ** เห็นว่า ความพร้อมด้านโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านกายภาพเส้นทางจราจรมีความสะดวก เจ้าหน้าที่เต็มใจให้บริการ แต่ไม่มีระบบขนส่งมวลชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ณ สถานีขนส่ง การเดินทางท่องเที่ยวในชนบทโดยขนส่งมวลชนมีน้อย ข้อเสนอแนะด้านเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามจากการสังเกตนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใช้รถยนต์ส่วนตัว

อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มนักท่องเที่ยว

1) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในภาพรวม ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการประเมินความคิดเห็นทั้ง 4 องค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวนั้นอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลในการบริการลูกค้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ปัจจัยการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงถึงนักท่องเที่ยวตระหนักถึงคุณค่าการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความเพียงพอของสถานที่พัก ที่จอดรถ ห้องน้ำและความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ โดยแนวทางในการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์ด้านการไหลทางสารสนเทศของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการรวบรวมข้อมูลรวมถึงการปรับปรุงข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบัน เพื่อที่นักท่องเที่ยวจะสามารถเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และใช้ประโยชน์ในวางแผนเพื่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวได้

2) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว ด้านการไหลทางกายภาพ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นที่ประเมินนั้น ความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่การเดินทางในกรณีฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ มีค่าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับ

ต่ำสุด แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวจะตระหนักถึงการให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าจะตระหนักถึงเส้นทางที่ยากต่อการเดินทางในกรณีฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ

3) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางการเงิน เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นที่ประเมินนั้น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเหมาะสมและความพอใจของตู้เบิกเงินสดอัตโนมัติ (ATM) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงถึงนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในเรื่องความเหมาะสมในเรื่องของราคาที่ต้องมีการใช้จ่ายไปกับสถานที่ท่องเที่ยวและความสะดวกในการใช้บริการเบิกเงินสดอัตโนมัติ (ATM) เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการระหว่างการท่องเที่ยว นับว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากต่อนักท่องเที่ยว ในขณะที่ความเหมาะสมของค่าบริการเช่ารถขนาดเล็ก นักท่องเที่ยวให้ระดับความคิดเห็นระดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าระดับของราคาในการเช่าบริการรถขนาดเล็กเพื่อเข้าถึงยังแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวยังไม่มี ความเหมาะสม โดยอาจมาจากการกำหนดราคาที่ไม่มีความแน่นอนของผู้ให้บริการ ซึ่งแนวทางในการพัฒนา ควรที่จะมีหน่วยงานภาครัฐหรือการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบโดยตรงในการกำหนดราคามาตรฐานให้แก่ผู้ประกอบการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางสารสนเทศ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นที่ประเมินนั้น ข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในเรื่องของข้อมูลแหล่งสถานที่ท่องเที่ยว โดยการสืบค้นหาจะต้องมีความสะดวกในการได้มาของข้อมูลที่มีความถูกต้อง ในขณะที่การประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์/วิทยุ และการประชาสัมพันธ์ทางแผ่นพับ ใบปลิวมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวยังขาดการประชาสัมพันธ์ด้วยช่องทางดังกล่าว ซึ่งแนวทางในการพัฒนา ควรที่จะมีการเผยแพร่ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการประชาสัมพันธ์ โดยอาจเลือกช่องทาง โทรทัศน์/วิทยุ และการประชาสัมพันธ์ หรือทางแผ่นพับ ซึ่งจะช่วยให้ นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น

5) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการบริการลูกค้า เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นที่ประเมินนั้น สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีความพอใจในเรื่องของความสะอาด การปลอดสิ่งขยะหรือมลพิษต่างๆ ในขณะที่การมีตู้รับความคิดเห็น ไว้คอยให้บริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการให้คำติชม หรือแนะนำผ่านตู้รับความคิดเห็นแก่สถานที่แหล่งท่องเที่ยว ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งอาจยังไม่มีการจัดตู้รับความคิดเห็นไว้สำหรับบริการ ซึ่งแนวทางในการพัฒนา คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานที่ท่องเที่ยว ควรตระหนักถึงความใส่ใจในการจัดหาตู้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการนำมาพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

6) กลุ่มนักท่องเที่ยวให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวที่อยากให้มีการพัฒนาเป็นสิ่งแรกคือ ควรมีธุรกิจของที่ระลึกระหว่างทางเพิ่มมากขึ้น รองลงมาคือการพัฒนาสภาพถนนที่ดีขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ทางแผ่นพับเพิ่มมากขึ้น และควรมีป้ายบอกจุดแวะเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย (การไหลทางกายภาพ) สภาพ ถนนดี มีป้ายบอกทาง มีการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆเพิ่มมากขึ้นและมีสาธารณูปโภคเพื่ออำนวยความสะดวก ดังนั้นข้อเสนอแนะที่นักท่องเที่ยวได้เสนอมามีการนำมามาศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรีย์ หล้าแหล่ง (2557) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาเรื่องสภาพถนน ต้องการการปรับปรุงสภาพถนนให้ดีขึ้นเพื่อเดินทางได้สะดวก และการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวให้มีการประชาสัมพันธ์ทางแผ่นพับเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโลจิสติกส์ในแหล่งท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ชัยชาญ (2555) พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในอำเภอวังน้ำเขียว ควรดำเนินการปรับปรุงเส้นทาง การเดินทางและจัดระบบการขนส่งให้เดินทางได้สะดวกขึ้น ได้แก่ การปรับปรุงสภาพถนนที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ฝุ่นน้อยลง เพิ่มจำนวนถนน เพิ่มแบบเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวให้หลากหลาย เช่น มีทางจักรยาน ปรับปรุงการระบายน้ำของเส้นทางเข้า และเพิ่มจำนวนโคมไฟส่องทาง มีรถสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ตรงเวลา รถเช่าราคาถูก งดไปคือ การ

ดำเนินการเกี่ยวกับป้ายบอกทางได้แก่ การเพิ่มจำนวนป้ายบอกทาง ทำให้เห็นชัดเจน ถูกต้อง บอกข้อมูลจุดแวะเที่ยว ถัดไปคือการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวและการทำการตลาดได้แก่ การมีบริการข้อมูลระหว่างเดินทางเพิ่มขึ้น มีคำแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง มีการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตและแผ่นพับเพิ่ม ถัดไปเป็นสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ให้ มีสถานที่แวะเที่ยวเพิ่มขึ้น สะอาด ปลอดภัย มีที่จอดรถ มีสถานที่พักผ่อน บริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ มีห้องน้ำ/สุขาที่สะอาด/สะดวกใช้งานได้เพิ่ม มีร้านจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มเพียงพอ มีการกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย มีคลื่นโทรศัพท์ และมีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชน สุดท้ายในเรื่องอื่นๆ ได้แก่ มีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อบรมคนในชุมชนในการให้คำแนะนำ มีธุรกิจของที่ระลึกระหว่างทาง มีการจัดงานกิจกรรมเพิ่ม มีบริการปฐมพยาบาลและเคลื่อนย้ายคนเจ็บ และมีการส่งเสริมความร่วมมือการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

2. กลุ่มคนในชุมชน ชุมชนเห็นว่าโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และเห็นว่าความพร้อมของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนค่อนข้างดี ชุมชนอยากให้มีการพัฒนาปรับปรุงในการเพิ่มช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ซึ่งตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน โดยให้หน่วยงานของรัฐเข้าให้การสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ด้านงบประมาณ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของในอดีตที่เสนอแนะว่าการส่งเสริมยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐเข้าและให้ชุมชนมีส่วนร่วมตลอดจนจัดรูปแบบการท่องเที่ยวที่นอกเหนือจากกิจกรรมที่มีอยู่แล้ว

3. กลุ่มผู้ประกอบการ ให้ความเห็นว่าโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชรยังขาดความพร้อม เนื่องจากรถสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยโดยเฉพาะช่วงที่ไม่ใช่ฤดูกาลการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยมาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น กระตุ้นการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆอย่างสม่ำเสมอ นักท่องเที่ยว อยากให้หน่วยงานที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวเข้ามาให้ความรู้กับผู้ประกอบการและชุมชนเรื่องการจัดพื้นที่จำหน่ายสินค้าที่ใกล้กับนักท่องเที่ยวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี หล้าแหล่ง (2557: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาเรื่องสภาพถนน ต้องการการปรับปรุงสภาพถนนให้ดีขึ้นเพื่อเดินทางได้สะดวก และการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวให้มีการประชาสัมพันธ์ทางแผ่นพับเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโลจิสติกส์ในแหล่งท่องเที่ยว

4. กลุ่มผู้นำชุมชน เห็นว่า ความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในรองรับนักท่องเที่ยวมีความพร้อม แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่เป็นแหล่งมรดกโลก ส่วนโลจิสติกส์การท่องเที่ยวมีความพร้อมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว และอยากให้หน่วยงานรัฐจัดเส้นทางให้นักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและเลือกเดินทางได้อย่างสะดวกซึ่งสอดคล้องกับ Andereck et al., 2005, Huh & Vogt (2008) กล่าวว่ากรณีที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมและใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวของตนเองช่วยกระตุ้นความภูมิใจของเจ้าบ้าน

5. เจ้าหน้าที่รัฐ เห็นว่า ความพร้อมด้านโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านกายภาพเส้นทางจราจรมีความสะดวก เจ้าหน้าที่เต็มใจให้บริการ แต่ไม่มีระบบขนส่งมวลชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ณ สถานีขนส่ง การเดินทางท่องเที่ยวในชนบทโดยขนส่งมวลชนมีน้อยรวมทั้งอัตราค่าโดยสารที่ไม่มีราคาแน่นอน ข้อเสนอแนะด้านเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามจากการสังเกตนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใช้รถยนต์ส่วนตัวซึ่งสอดคล้องกับกุลวรา สุวรรณพิมล และคณะ (2547) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการในระบบขนส่งในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ผลการศึกษาพบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่างก็ต้องการให้มีการปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งในด้านเดียวกัน ทั้ง 3 อันดับ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ของการบริการ ด้านราคาค่าโดยสาร และด้านสถานที่ให้บริการในการรองรับผู้โดยสารตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) มีการเพิ่มพื้นที่หรือจัดตั้งกลุ่มธุรกิจของที่ระลึกระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวและกระจายรายได้ให้กับชุมชน
- 2) มีการพัฒนาสภาพเส้นทางการจราจรให้ดีขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย
- 3) มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางผ่านพับเพิ่มมากขึ้นตลอดจนเพิ่มช่องทางสื่อสารต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก
- 4) มีป้ายบอกทางสำหรับจุดแวะเที่ยวชมเพิ่มมากขึ้น เพิ่มป้ายบอกทางให้ชัดเจน เพียงพอ
- 5) มีระบบขนส่งมวลชนที่สามารถรองรับการนักท่องเที่ยวได้อย่างดี มีการรวมกลุ่มของบุคคลหรือหน่วยงานเพื่อการพัฒนาโลจิสติกส์การท่องเที่ยว
- 6) หน่วยงานของรัฐเข้าให้การสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ด้านงบประมาณ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มพื้นที่หรือเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือตอนล่าง โดยปรับปรุงรูปแบบการวิจัยให้เหมาะสมขึ้น ใช้สถิติระดับสูงเพื่อสามารถอธิบายผลลัพธ์ที่เฉพาะเจาะจงขึ้น และเลือกพื้นที่อื่นที่มีบริบทของการท่องเที่ยวต่างออกไปหรืออาจเป็นหัวข้อมีความสอดคล้องกับการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยว ในจังหวัดกำแพงเพชร

รายการอ้างอิง

- กองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว. (2555). *การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : กระบวนทัศน์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวยุคใหม่*. จุลสารการท่องเที่ยว ประจำปีไตรมาสที่ 3/2552, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม, 2555, จาก <https://issuu.com/etatjournal/docs/etat32552>.
- กุลวรา สุวรรณพิมล และคณะ. (2547). *ศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการในระบบขนส่งในจังหวัดภูเก็ต*. พังงา กระบี่. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2550). *โลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน : กลยุทธ์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มกำไร*. กรุงเทพฯ : บริษัท โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชชิง จำกัด.
- เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2555). *การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา*. สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พงษ์ชัย อธิคมรัตน์กุล. (2550). *โลจิสติกส์ : ก้าวอย่างประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- พัชรีย์ หล้าแหล่ง. (2557). *ระบบโลจิสติกส์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย (Royal Coast) ในจังหวัดชุมพรและพื้นที่เชื่อมโยง*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และคมสัน สุริยะ. (2551). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ยั่งยืนในลุ่มแม่น้ำโขง 3*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. (2550). *ยุทธศาสตร์จังหวัด*. กำแพงเพชร : กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด.
- Andereck, K. L., Valentine K. M., R. C. Knopf, & Vogt C. A.. (2005). Residents' Perceptions of Community Tourism Impacts. *Annals of Tourism Research*, 32 (4): 1056-76.
- Huh, C., & Vogt C. A.. (2008). Changes in Residents' Attitudes toward Tourism over Time: A Cohort Analytical Approach. *Journal of Travel Research*, 46 (4): 446-55.
- World Bank. (2012). *Connecting to Compete 2012 : Trade Logistics in the Global Economy*. The Logistics Performance Index and Its Indicators. [Online]. Accessed 10 May 2017. Available from <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/TRADE/0,contentMDK:23188613~pagePK:210058~piPK:210062~theSitePK:239071,00.html>.